

Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Bağlamında Borgen Dizisinin Değerlendirilmesi

The Borgen Series' Evaluation in the Context of Psychological Violence Against Women

Susin GÖREN KEKEÇ

Şırnak Üniversitesi, Şırnak Meslek Yüksekokulu, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Bölümü, Şırnak, Türkiye

ÖZ

Kadına yönelik şiddet evrensel bir sorun olduğu kadar gündelik hayatın olağan bir parçası olmaya başlamıştır. Bu sorunu olağanlaştıran unsurlardan birinin de medya olduğu düşünülmektedir. İşte, 2010 yılında önce televizyon ekranlarında sonrasında da çeşitli dijital platformlarda yayınlanan Danimarka'nın ilk kadın başbakanının siyasi kariyerinde yaşadıklarını konu edinen politik drama türü bir yapımla olan Borgen adlı dizide de bu durum değişmemiştir. Nitekim dizinin bir bölümünde, beklenmedik bir şekilde kendini bir anda Danimarka'nın ilk kadın başbakanı olarak bulan Birgitte Nyborg'a özellikle kariyeri ve anneliği noktasında toplumsal cinsiyetçi kodlarla psikolojik şiddet uygulandığı görülmektedir. Cinsiyet yasa tasarısını konu edinen bölümde de yine cinsiyetçi söylemler aracılığıyla kadın karakterlerin ötekileştirildiği ve bu karakterlerin de ciddi psikolojik şiddete maruz kaldığı görülmüştür. Bu çerçevede araştırmaya dahil edilen bölümler, nitel veri analiz türlerinden betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmaya cinsiyet eşitsizliği ve bunun bir sonucu olarak kadına yönelik şiddetin evrensel bir sorun olduğu gerçeğini ortaya koyması açısından önem atfedilmektedir. Çalışma kapsamında incelenen bu bölümlerden hareketle, bu araştırmanın sonunda cinsiyetçi söylemler aracılığıyla kadına yönelik psikolojik şiddetin medya aracılığıyla yeniden üretildiği ve bu durumun olağanlaştırılarak izleyiciye aktarıldığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyetçi söylem, annelik, cinsiyet eşitsizliği, Borgen dizisi, kadına yönelik psikolojik şiddet, medya

ABSTRACT

Violence against women has started to become a universal problem as much as a normal part of daily life. It is thought that one of the factors normalizing this problem is the media. This situation has not changed in the TV series Borgen, a political drama about the political career of Denmark's first female prime minister and having been broadcast in 2010, first on television screens and then also on various digital platforms. Indeed, it is seen that Birgitte Nyborg, who unexpectedly found herself as Denmark's first prime minister, was subjected to psychological violence, especially in terms of her career and motherhood, with gendered codes in one part of the series. It has also been seen that female characters were marginalized through sexist discourses and these characters were also exposed to serious psychological violence in the section on the gender bill. In this context, the sections included in the research have been analyzed with the descriptive analysis method, one of the qualitative data analysis types. In addition, this study is also important in terms of revealing the fact that gender inequality and, as a result, violence against women is a universal problem. Based on these sections examined within the framework of the study, it has been concluded that psychological violence against women has been reproduced through the media through sexist discourses, and this situation has been normalized and transferred to the audience at the end of this research.

Keywords: Gendered discourse, motherhood, sexist discourse, The Borgen series, women psychological violence against, media

Geliş Tarihi/Received: 11.08.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 27.10.2022

Yayın Tarihi/Publication Date: 21.12.2022

Sorumlu Yazar/Corresponding author:

Susin GÖREN KEKEÇ

E-mail: sgorenkekec@sirnak.edu.tr

Cite this article as: Gören Kekeç, S. (2022). The Borgen Series' evaluation in the context of psychological violence against women. *Communicata*. 1(24), 13-19.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Şiddetin türü ne olursa olsun hayatımızı yaşanılabilir olmaktan uzaklaştırmaktadır. Öyle ki her gün sayısız kadının maruz kaldığı şiddet olayları da “Şiddetle değişen bir dünya, ancak daha çok şiddetin var olduğu bir dünya olur” tespitinde bulunan Hannah Arendt’i doğrulamaktadır (aktaran Taşcıoğlu & Kekeç, 2018, s. 441). Özünde bir insan hakları ihlali olan ve kökeninde cinsiyet eşitsizliğinin yattığı kadına yönelik şiddet (Kaptanoğlu & Çavlin, 2015, s. 81) evrensel bir sorun haline gelmiştir. Bu sorunun ülkelerin sosyo-ekonomik durum ve gelişmişlikleriyle de birebir ilintili olmadığı düşünülmektedir.

Nitekim Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü’nün 2013–2014 yıllarını baz alan araştırmasında kadınların, şiddete maruz kalmalarında sosyo-ekonomik durum, medeni hal ve refah düzeyinin belirleyici olmadığı sonucu çıkmıştır (Kaptanoğlu & Cavlin, 2015, s. 85). Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre ise 2020 yılından bu yana tüm dünyayı etkisi alan pandemiyle beraber Kuzey Avrupa ülkelerinde şiddet görenlere yardımda bulunmak amacıyla açılan ihbar hatlarına başvuruların arttığı ve yalnızca Birleşik Krallık tarihinde karantina sürecinin ilk 3 haftasında 14 kadının ve 2 çocuğun öldürüldüğü bilgisi yer almaktadır.¹

Bu çalışmanın araştırma konusu olan politik drama türündeki Borgen dizisi, refah düzeyi bakımından dünya ülkeleri arasında üst sıralarda yer alan Danimarka’ya ait bir yapımdır. Ancak çalışmanın ilerleyen bölümlerinde de görüleceği üzere “bu ülkede bile” yeri geldiğinde kadınlar, içinde var oldukları toplumların onlara biçtiği geleneksel roller üzerinden resmedilerek kitlelere sunulabilmektedir. Elbette ki söz konusu dizi tamamen kurgusal olaylara ve karakterlere dayalıdır; yalnız bu kurgusalılık içerisinde vücut bulan karakterlerin ve onların etrafında dönen hikâyelerin çıkış noktaları içinde var oldukları toplumsal yapıya dayanmaktadır. Bu gerçek göz ardı edilmemelidir.

En nihayetinde medyanın tamamı bizlerin hem ruhsal hem de fiziksel yetilerimizin bir uzantısı, diğer ifadeyle yansımadır (McLuhan & Fiore, 2012, s. 26). O halde Alankuş’un, medyadaki kadın temsiline ilişkin tespitini bu bağlamda değerlendirmek yanlış olmayacaktır. Bu tespit medya çalışanlarının içinde var oldukları toplumların birer parçası, eş deyişle birer yansımaları olduğu iddiası vardır. Medya çalışanları, eleştirel bakmayı tercih etmedikleri müddetçe, bilinçleri erkin iktidarda olan düşünceleriyle örtüşecektir. Buna kadın ve erkek algısı da dahildir. Bu yüzden ki medyanın “temsil (siyaset)i” düşünüldüğünde kastedilen “gerçeklik rejimi,” hegemonik ataerkil düşünce yapısının bir ürünü veya yeniden-üreticisidir (2009, s. 1). McLuhan ve Fiore’nin de ifade ettiği gibi “Medya bizi pataklayıp duruyor. Kişisel, politik, ekonomik, estetik, psikolojik, ahlaki, etik ve sosyal sonuçlara öyle nüfuz etmiş durumdadır ki dokunulmamış, etkilenmemiş ya da değişmemiş tek bir parçamızı bırakmıyorlar. Araç, mesajın kendisi oluyor. Medyanın dış etken olarak nasıl işlediğini bilmeden, sosyal ve kültürel değişimleri anlamak mümkün değil...” (2012, s. 26).

Zizek’in film sanatına yönelik “Film sanatının en büyük başarısı gerçekliği kurmaca anlatı içinde yeniden yaratması, aklımızı çelerek kurmacayı gerçek gibi algılamamızı sağlaması değil; aksine gerçekliğin kendisinin kurmaca yanını fark etmemizi, gerçekliğin kendisini bir kurmaca gibi deneyimlememizi sağlamasıdır.”

¹ İlgili konu için bakınız: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/Life-stages/pages/news/news/2020/6/the-rise-and-rise-of-interpersonal-violence-an-unintended-impact-of-the-covid-19-response-on-families>

(aktaran Diken & Laustsen, 2019, s. 28) tespiti de bu çerçeveye içerisindedir değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda bu çalışmanın çıkış noktasını, senaryosunu Adam Price, Jeppe Gjørvig Gram ve Tobias Lindholm’in yazdığı, yönetmenliğini Søren Kragh-Jacobsen ve Rumle Hammerich’nin yaptığı ve ilk kez 26 Eylül 2010 tarihinde yayınlanan politik drama türündeki Borgen adlı dizide kadına şiddet türlerinden biri olan duygusal istismarın nasıl işlendiğini ortaya koymak oluşturmaktadır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde cinsiyet eşitsizliği kavramına ve bunun bir sonucu olan kadına yönelik şiddet konusuna yer verilmiştir. İkinci bölümde medyada kadın temsili konusuna değinilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise cinsiyetçi söylemler aracılığıyla, kadın karakterlerin yoğun psikolojik şiddete maruz kaldığı 1. sezonun 5. bölümü ile Nyborg’un kariyerinin özellikle kadınlığı ve anneliği üzerinden sorgulandığı 2. sezonun 9. bölümü nitel analiz tekniklerinden biri olan betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Cinsiyet Eşitsizliği ve Bu Bağlamda Kadına Yönelik Şiddet

Toplumsal cinsiyet olgusunun çıkış noktasını, kadın ile erkeğin biyolojik özelliklerine göre rol ve sorumluluklar çerçevesinde kültürel kodlarla yeniden inşa edilmesi oluşturmaktadır. Toplumsal yaşam içerisinde yapılandırılan bu roller ve sorumluluklar kadınların aleyhlerine olacak şekilde düzenlenmiştir. Bir diğer ifadeyle, kadın ve erkeğin sosyal yaşamdaki konumunu ve önemini belirlemede başat olan bu olgu, birtakım eşitsizlikleri de beraberinde getirmiştir. Bir insan hakları ihlali olan cinsiyet odaklı bu eşitsizlik hali, kadınları sosyal yaşam alanları içerisinde kategorize edilmelerine neden olmaktadır.

Bireylerin sırf cinsiyetlerinden ötürü maruz kaldıkları her türlü ayrımcılığın adı olan cinsiyet eşitsizliği kavramını Akgül, şu ifadelerle detaylandırmaktadır. Kadın ya da erkek olma halini kültürel kodlar nedeniyle, öteki olma şeklinde tanımlamak eşit ve adil olmayan bir güç ilişkisinin yanı sıra, erkeğin kadını kendisinden aşağıda bir yerde tanımlamasına da neden olmaktadır. Toplumsal cinsiyet hiyerarşisine neden olan bu durum haliyle kadınların her türlü ilişki biçimini ve gündelik hayatlarının olağan akışını etkilemektedir (2011, s. 287). Cinsiyet eşitsizliği adil olmayan farklılıklara dayandığı için kadınları özel alana sıkıştırmakta, kamusal alandaki görünür olma çabalarını zorlaştırmakta ve toplumsal sistem ile kamusal alanın saç ayaklarını oluşturan ekonomik, siyasal ve kültürel alanlarda mevcut olan kaynaklardan eşit olarak yararlanmalarını engellemektedir.

Cinsler arası eşitsizlikten kaynaklan bu asimetric güç ilişkisi birini diğerinden daha üstün, daha akıllı, daha cesur, daha zeki, daha saygın yapmaktadır. Kadına yönelik şiddetin temel nedenlerinden biri de eril kültürün bu daha fazla olma halini güç, iktidar ve tahakküme dönüştürmesidir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Statüsü Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016–2020) raporunda, kadına yönelik şiddet “bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet” olarak tanımlanmıştır. Yine aynı raporda bu şiddetin “kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yönden zarar veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları” kapsadığı belirtilmektedir. Kadına yönelik şiddet fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet şeklinde yaşanabilmektedir ki bazı durumlarda kadınlar aynı anda birden fazla şiddet türüne maruz kalabilmektedirler.

Nitekim konuyla ilgili araştırmalar bu tespiti doğrular niteliktedir. Şiddetin türü asla tek olmamaktadır. Bir kadının herhangi bir konuda baskı ve engellemeye maruz kalması aynı anda hem fiziksel hem de ekonomik şiddet gördüğünü göstermektedir. Cinsel şiddetin psikolojik ve duygusal şiddete neden olması gibi (Aksu, 2011, s. 11).

Medyada Kadın Temsili

Ayrımcılığa neden olan ve bu eşitsizliğin nesilden nesile aktarımını sağlayan araçlardan biri de kalıp yargılardır. Geleneksel deyimlerden tutun da atasözlerine, günümüz modern dünyasının medya araçlarına kadar uzanan bu geniş yelpazede kadınlık ve erkeklige dair her türlü kalıp yargıyla her an karşılaşılabilir (Bora, 2011, s. 11). Nihayetinde içinde var olduğumuz toplumlara göre şekil alıyoruz. Zihnimiz de bu alan içerisinde yoğrulmakta. Kullandığımız dil zihinlerimizdeki resimlerin birer yansıması olarak söylemlerimizde yer edinmektedir. Söz konusu medya olduğunda da bu durum değişmemektedir. Kadınların medyada konumlandırılma ve temsili toplumsal ve kültürel değerlere uygun şekillerde resmedilerek alıcısına sunulmaktadır. Medya üzerinden aktarılan her kadın imgesi özünde var olduğu toplumun da bir aynasıdır.

Öyle ki, medya, bireyleri bilgilendirme, eğlendirme, toplumsallaştırma işlevlerinin yanı sıra kültür üretiminin dağıtımında da ilk sırada yer almaktadır. Bireylerin kişiliklerinin oluşum sürecinden, bilinç düzeylerine kadar her alana nüfuz eden medya günlük olağan hayatın vazgeçilmez bir parçası olarak etkisini ve gücünü sürdürmeye devam etmektedir. Üzerinde düşünülmesi gereken bir diğer konu da gerek görsel gerekse yazılı basında cinselliğin ve özellikle kadın unsurunun ön planda olmasıdır. Bu durum izleyici tarafından talep edilenin kadın kullanımı olduğu gerçeğini gözler önüne sermektedir (Fidan, 2000, s. 123-12). Medyada kullanılan imgeler gerçek yaşamın birer uzantısıdır. Bu imgelerin ne olacağı ne şekillerde olacağı konusunda izleyicilerin de beklentileri dikkate alınmaktadır. "Erkekler ve kadınlar, hangi davranışın erkeğe hangisinin kadına özgü olduğunu çoğu kez filmlerden, çizgi romanlardan ya da reklâmlardan öğrenmektedirler" (Yılmaz & Uluyağcı, 2007, s. 147).²

Bir diğer deyişle, cinsiyet ayrımcılığının önemli araçlarından biri olan medya, kadının eril düzenin tahakkümü altında bastırılmış ve sindirilmiş halini yeniden üretmekte ve dolaşıma sokmaktadır. Kadın medya aracılığıyla genellikle metalaştırılmakta ve yalnızca belirli kodlar dahilinde sunulmaktadır. Kadınlar medya araçlarında karar verici pozisyonlarda çalışan, aktif kişilerden çok edilgen olmaya meyilli şekilde izler kitleye ve okura sunulmaktadır. Bağimsız bireyler olmaktan çok uzak olan bu kadınlar kendilerini öteki üzerinden var etmeye, göstermeye çalışan kimlikler olarak ev kadını, fedakâr, cefakâr, özverili anne ve eş veya bir kurban, mağdur ya da cinsel olarak davetkâr gibi olumsuz sıfatlara mazhar olmaktadır. Çalışan kadınlar da ev kadınlığı ve annelik gibi sorumluluklarını yerine getirmekteyse "başarılı" sıfatıyla ödüllendirilmektedirler. Kadınlar, salt bedenleri üzerinden metalaştırıldıkları için değil ayrıca kendilerine yapılandırılan bu sıfatlarla kategorize edilerek kimlikleştirilmektedirler (aktaran Can & Koz, 2018, s. 364).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacını, cinsiyet eşitsizliği çerçevesinde kadına yönelik şiddet türlerinden biri olan duygusal istismarın medya kanalları üzerinden nasıl işlendiğini ve dolaşıma girdiğini ortaya

koymak oluşturmaktadır. Yine bu çalışma kadın karakterleri üzerinden kamusal alanın en görünür uzantıları olan siyaset, medya ve iş dünyasında kadınların özünde nasıl görünmez olabileceğini gösterebilmesi ve bunun medya aracılığıyla bir kez daha izler kitleye sunulduğu gerçeğini ortaya koyması nedeniyle önem kazanmaktadır. Çalışmayı önemli kılan bir diğer unsur ise cinsiyet eşitsizliği ve bunun bir sonucu olarak kadına yönelik şiddetin evrensel bir sorun olduğu gerçeğini ortaya koymasındır.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde gerçekliğe ilişkin algı olmuş, bitmiş sayılmamaktadır. Tam tersine bu durum sürekli kendini üreten, yeniden inşa eden bir süreç olarak devam etmektedir. Böylelikle araştırmacı nesnellik gibi bir kaygıyı taşımak zorunda kalmamaktadır (Kuş'dan aktaran: Balcı, 2015, s. 41). Buradan hareketle bu çalışmadaki veriler, nitel araştırma tekniklerinden biri olan betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Bu yöntem, veri toplama tekniklerinin önceden belirlenmiş temalara göre yorumlanması ve özetlenmesidir (Ekiz, 2009, s. 75). Bu çerçevede dizi üzerinden kadınların medyadaki temsil biçimlerine ilişkin bir okumaya yönelik olarak kategoriler oluşturulmuştur. Ancak bu kategorilerin iç içe olabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. Nitekim aynı anda kadınların birden fazla şiddet türüne maruz kalmaları ihtimal dahilinde olabilmektedir. Bu bağlamda oluşturulan kategoriler şu şekildedir:³

- Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının evrensel olduğunu gösteren diyaloglar
- Kadının, beden üzerinden metalaştırıldığını ve ötekileştirildiğini gösteren diyaloglar
- Kadının kamusal alandaki varlığının ancak belirli toplumsal normlar çerçevesinde kabul görebileceğini gösteren diyaloglar
- Çalışan bir kadına, anneliği üzerinden uygulanan psikolojik şiddeti gösteren diyaloglar

Kapsam ve Sınırlılıklar

Çalışmanın amacına uygun olarak araştırmanın kapsamını, dizide özellikle cinsiyetçi söylemlerin yoğun olduğu ve kadın karakterlerin psikolojik şiddete maruz kaldığı 1. sezonun 5. bölümü ile 2. sezonun 9. bölümü oluşturmaktadır. Yine araştırmanın amacına uygun olarak bu iki bölüm bazında sınırlandırılma yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, Borgen dizisinin 38 bölümünden oluşmaktadır. Çalışmanın amacına uygun olarak da yargısal örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bu yöntemde araştırmacı evrenin soruna en uygun olan kesimini gözlem konusu yapmaktadır. Evren araştırmacının amacına uygun olarak kümelere bölünmekte ve bu kümelere araştırılmaya en uygun olduğu düşünülen kısım araştırmanın örnekleme olarak seçilmektedir (Şahin, 2011, s. 125).

Bulgular

Dizinin hikayesini, başrol karakteri Birgitte Nyborg'un bir kadın olarak kariyerinde elde ettiği siyasi başarı ve onun siyasal iktidarı süresince yaşadıkları oluşturmaktadır. Dizinin adı Danimarka tarihinde, siyasetinde önemli bir simge olan ve ülkenin parlamentosu, başbakanlık çalışma ofisi ile yüksek mahkemesinin de bulunduğu Christiansborg Sarayı'nın takma adı olan Borgen (kale) kelimesinden gelmektedir.

² Kuşkusuz ki medyanın bireyler ve toplum üzerinde yönlendirici bir etkisi mevcut. Bu işlev, kitle iletişim araçlarında yayınlan içeriklerin niteliği bağlamında sürekli gündemde tutulmaktadır. Özellikle televizyonun, görsel unsurlara dayalı anlatıları, kullanılan dil ve sunulan görseller aracılığıyla izler kitleyi nasıl etkilediği, dönüştürdüğü ve bağımlı kılmadığı ayrıcalıklı konumu devam etmektedir (Bolat, 2018, s. 1661-1668).

³ Bulgular ve yöntem kısmında yer alan diyaloglar Netfli'x'te yayınlanan Borgen dizisinin Türkçe çevirisi ve seslendirmesi baz alınarak incelenmiştir.

Borgen kelimesinin taşıdığı anlam özelinde bir değerlendirme yapıldığında kavramın tarihsel süreçte erkeklerle özdeşleştirildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Kale “Düşmanın gelmesi beklenen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, geçit ve dar boğazlarda güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, burçlu, mazgallı yapı, kermen” (TDK, 2021) anlamına gelmektedir. Söz konusu askerlik, savunma ve güvenlik olduğunda iş kamusalıdır. Bu kamusal faaliyeti üstlenmek ve yürütmek eril bir güç gerektirmektedir. Dolayısıyla, mevzu kadın ile erkek olduğunda politik olarak en fazla kullanılan kavramlardan özel ve kamusalı ait “alan”ın sadece bir eğrileme veya soyutlama değil, aksine toplumsal yapının en önemli yansımalarından olan kentler ve mekanların inşasında da karşılık bulduğu gerçeği (Alkan, 2000, s. 79) burada da karşımıza çıkmaktadır. Nyborg da eril dinamiklerin yoğunlukta olduğu bu kalede hırslı, realist, idealist, kendine güvenen, sorumluluk sahibi ve duyarlılığı yüksek bir kadın siyasetçi olarak ayakta durmaya çalışmaktadır.

Şu bir gerçek ki ortada siyasetin eril bir iş olduğuna ilişkin dünden bugüne süregelen sorunlu bir bakış açısı mevcuttur. Öyle ki kadınların siyasal temsili, vatandaşlık hakkı gereği oy kullanabilmeleri noktasında birçok siyaset bilimci, ilgili konulara ilişkin fikir beyan etmek yerine, edilgen bir tavır takınarak sessiz kalmayı tercih etmiştir. Örneğin, Cumhuriyetçi okulun baş aktörlerinden biri olan J. Harrington da yoksulları, mülk sahibi olmayanları ve kadınları yurttaş kabul etmemiştir. J. Schumpeter de kadınların birer vatandaş olarak kabul edilemeyeceğini bu yüzden oy kullanma haklarının olamayacağını, bu durumun da demokrasiyle yönetilen bir ülkenin rejimine zarar vermeyeceğini ifade etmiştir (Sumbas, 2015, s. 107).

Yine İngiliz Thomas Gisborne’ın 18. yüzyılda yazmış olduğu *An Enquiry into the Duties of the Female Sex (Kadın Cinsinin Görevleri Üzerine Bir İnceleme)* kitabında şu ifadeler yer almaktadır. “Yasama, hukuk bilimi, siyasal iktisat bilimi; hükümetin tüm idari işlevlerinin yürütülmesi, karmaşık ilmiye araştırmaları (...) ticari girişimcilik has engin birikim (...) mutena ve kapsamlı muhakeme gücü, yoğun ve sürekli uygulama ile donanmış bir zihnin çabalarını gerektiren bu ve diğer çalışmalar, arayılar ve meşgaleler genelde ya da tamamen erkeklere atfedilir” (Fine, 2020, s. 14).

Kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmaları gerektiği düşüncesini ateşli savunucularından biri olan dönemin feminist düşünürleri arasında sayılan John Stuart Mill’in bile söz konuş tezlerinde tutarsızlıklar olduğu görülmüştür (Sumbas, 2015, s. 107). Ne var ki Nyborg’un dizi boyunca göze çarpan güçlü karakteri, sorunlar karşısında gösterdiği dik duruş, siyaseti eril bir alan olarak gören, bu işin sadece ve sadece akılla yürütülebileceği için erkeklere “yakıştıran,” neredeyse tabu haline getirilmiş olan bu sorunlu bakış açısını yıkmaktadır. Bir diğer hususta şu ki yeri geldiğinde yerilen kadın duygusallığının siyasetin grift dünyasında Nyborg’un işlerini kolaylaştırdığı, empati duygusu gelişmiş bir siyasetçi olarak ötekini anlama noktasında kendisi ve icraatlarıyla ilgili farkındalık oluşturduğudur.

Nyborg’un aktif siyaset içerisinde kullandığı dilin bir diğer ifadeyle üslubunun yapıcı olduğu görülmektedir. Yeri geldiğinde tepkisini çok keskin bir üslup kullanarak belli etmekle birlikte genel itibarıyla uzlaşmaya dayalı iletişim biçimine önem vermektedir. Örneğin, dizinin 1. sezon 2. bölümün 8. dakikasında, yeni hükümeti kurabilecek siyasi partiler arasındaki tek kadın olarak Nyborg, diğer siyasi partilerin işi zorlaştıran söylem ve davranışlarına karşın en yakın dostu Bent Sejrø’ya şu ifadeleri kullanmaktadır: “Yeni hükümeti kuruyoruz, herkese doğru davranmamız gerekiyor.”

Jamieson’un siyaset dünyasında kadınların da olması gerektiğine ilişkin tespiti bu bağlamda da dikkate değerdir. “Bazen bir kadının bir şeyleri değiştirmesi, o kadının belki bir anne olması; belki yaşlı anne-babasına bakması; belki ayrımcılığa maruz kalmış olması, ya da belki ekonomi dünyasında yaşadığı bu deneyimlerden bir kaçından birden kaynaklanan bir değişim olabilir... bu tür şeyler değişim yaratır” (aktaran Yılmaz, 2016, s. 110).

Ancak Nyborg bir şeyleri değiştirmeye çalışırken ne kendisini ne de kabinesinde yer alan kadın bakanları cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olan kadına şiddete maruz kalmaktan koruyamayacaktır. Başbakanlığını yaptığınız ülkeniz, sosyo-ekonomik koşulları ile sayılı devletler arasında gösterilecek kadar gelişmiş olsa da eğer kadınsanız toplumsal yapı direkt sizi belirli kodlarla etiketleyebilecek kadar kaygan olabilmektedir. Bu zeminin ne kadar kaygan olduğuna ilişkin tespitler dizide yer alan bazı diyaloglar üzerinden örneklendirilmeye çalışılmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargılarının Evrensel Olduğunu Gösteren Diyaloglar

Bent Sejrø dizinin en önemli karakterlerinden biri olarak Nyborg’un başbakanlığına giden yolda en büyük destekçisi olmuştur. Ne ilginçtir ki aynı kişinin tavırları bazı bölümlerde izleyiciyi şaşırtacak niteliktedir.

Şöyle ki dizinin 1. sezonunun 5. bölümünün konusu cinsiyet eşitliği yasasıdır. Bu bölümün açılış sahnesinde konuyla ilgili söylemlerin bazıları şu şekilde ilerlemektedir:

Bent Sejrø: “*Aman Tanrım şunu iyice bir anlayayım, kota koyup şirket yönetim kurullarının en az %50’sinin kadın olmasını mı talep ediyorsun?*”

Birgitte Nyborg: “*Şaşırmış olamazsın.*”

Bent Sejrø: “*Hayır, ama bunu yazılı olarak görünce biraz abartılı geldi.*”

Birgitte Nyborg: “*Bakın bu koalisyonun bir parçası, aylar önce tartıştık. Burada yeni hiçbir şey yok.*”

Bent Sejrø: “*Biraz değiştiririz sanmıştım.*”

Kadının Beden Üzerinden Metalaştırıldığı ve Ötekileştirildiğini Gösteren Diyaloglar

Yine bu bölümde yasa tasarısı etrafında dönen siyasi tartışmaların medyaya da sirayet ettiği görülmektedir. Nitekim son günlerin en çok konuşulan “*güzel kadını*” bir diğer ifadeyle, bu tasarının da öncüsü olan Ticaret Bakanı Henriette Klitgaard’ın ekrana kadın sunucusuyla mı; yoksa erkek sunucusuyla mı çıkacağı önemli bir sorun haline gelmiştir. TV1’in haber editörü Torben Friis, yardımcısı Pia Munk ile kanalin akşam haber kuşağında yer alan sunucularından Katrine Fønsmark ve Ulrik Mørch arasında dizinin 7.dakikasında şu diyalog geçmektedir:

Ulrik Mørch: “*Feminist bir yasa çıkaracak kadın bir bakanımız var, onu kadın sunucusuyla çıkartıp tam bir kız gücü mü oluşturacağız yoksa benimle akşam sekiz buçuk haberlerine çıkartıp denge mi kuracağız?*”

Torben Friis: “*Güzel bir kadını kesinlikle, iyi bir argüman.*”

Katrine Fønsmark: “*Kız gücü mü? Ne yani konuştuğu kişi erkek olmalı diye haberi en son mu vermek istiyoruz?*”

Ulrik Mørch: “*Önemli olan değeri. Sen de kadınsın o da kadın. Haber kadınların pozitif ayrımcılığıyla ilgili. Bu biraz şey olabilir eklemek arası eklemek.*”

Katrine Fønsmark: "Ne zamandır sunucunun cinsiyetinin habercilik ilkeleriyle bir ilgisi oldu ki? Gerçekten dediğin bu mu?"

Ulrik Mørch: "Haberin kendisi cinsiyetle ilgiliyken bu düşünmemiz gereken bir şey."

Pia Munk: "Bak olayeşit haklarla ilgili. Şimdi de Katrine kadın olduğundan buna çıkamaz diyorsun. Burada bir terslik var."

Ulrick Mørch: "Bence bir terslik yok."

Katrine Fønsmark: "Hayır var, iğrenç bir durum bu. Evet ne olacak Torben?"

Torben Friis: "Akşam sekiz otuz haberlerine çıkacak!"

Yukarıdaki tartışmalardan da anlaşıldığı üzere medya; toplumların kültürlerini, değerlerini üretmenin yanı sıra bizzat üretiminde yer aldığı 'şeyi' yansıtan bir ayna görevi de üstlenmektedir. Farklı bir söylem geliştirmeyi tercih eden medyanın toplum tarafından ne şekilde karşılanacağı ise kuşkuludur (Yalman & Güdekli, 2018, s. 221).

Ulrik Mørch da bir medya çalışanı olarak haber editörünü nasıl ikna edebileceğini çözmüştür ve şu ifadeleri kullanmıştır: "Önemli olan değer. Sen de kadınsın o da kadın. Haber kadınların pozitif ayrımcılığıyla ilgili. Bu biraz, şey olabilir ekmek arası ekmek."

Nyborg kadın başbakan olarak farklı bir siyasi figürdür. Yalnız bazı medya çalışanlarına göre siyasi başarısının yanında onu farklı kılan başka bir özelliği daha mevcuttur. O da kadın başbakanın 'taş gibi olması' dır. Siyasi başarısı dizinin 1. sezon 2. bölümünde yer alan bu cinsiyetçi söylemle tartışılmıştır.

Diğer taraftan dizi boyunca Nyborg'a cinsiyetçi söylemlerle psikolojik şiddet uygulayacak olan ve onu bu söylemlerle sık sık manşetlere taşıyacak kişilerden biri de İşçi Partisi genel başkanı Michael Laugesen'dir. Laugesen, kadın başbakanın karşısında aldığı yenilgiyi bir türlü kabullenemeyecektir. Bu yenilginin rövanşını eninde sonunda alması gerekmektedir. Kamuoyu desteğini ilk kadın başbakanın aleyhine çevirmenin etkili ve hızlı yolunun medyadan geçtiğini bilecek kadar zeki olan eski siyasetçi çareyi ulusal bir gazete olan Ekspres'in yeni genel yayın yönetmeni olmakta bulacaktır.

İlk icraatı; başbakanı ve basın danışmanını "Medya cambazıyla flört ediyor" başlığıyla manşete taşımak olacaktır. Başbakanı siyasal icraatları üzerinden eleştirmek kamuoyu üzerinde istenilen etkiyi yaratmayabilirdi. Burada aslolan başbakanı kadınlığı üzerinden 'bel altı vurarak' onu sindirmeye çalışmak ve bu yolla toplumsal bir tepkiyi ortaya çıkarmaktır. Dikkat edilmesi gereken nokta Laugesen'in toplumun odağını nereye çekeceğini, eş deyişle toplumsal dokuyu nelerin rahatsız edeceğini çok iyi biliyor olmasıdır. Bir diğer icraatı cinsiyet yasası nedeniyle eleştirilerin odağındaki Ticaret Bakanını bedeni üzerinden metalaştırıp, boydan bir fotoğrafını örtük bir anlam üzerinden manşete taşımak olacaktır: "Her yönetim kuruluna lazım".

İddia şudur ki Laugesen karakteri egemen değerleri olumlayan manşetler aracılığıyla; "Kadınların temsil edilme biçimleri, medyanın sadece kadınlara değil, dünyaya nasıl baktığını ele verir, bu bakışı meşru kılar ve toplumun kadınları o şekilde algılaması yönünde bir biçimlendirme işlevi görür" (Tanrıöver, 2007, s. 154) tespitini doğrulamaktadır. Bir diğer ifadeyle, toplumsal sistemin devamlılığını sağlamanın toplumsal uyuma bağlı olduğu bunun da ancak kadınların ve erkeklerin kendilerini istenilen rol modellerine uygun hareketlerde bulunarak olabileceği (Çalışır &

Kılıçaslan, 2017, s. 128) görüşü medya tarafından izler kitleye kabul ettirilmeye çalışılmaktadır.

Kadının Kamusal Alandaki Varlığının Ancak Belirli Toplumsal Normlar Çerçevesinde Kabul Görebileceğini Gösteren Diyaloglar

Hükümet tarafından yürürlüğe konulmak istenen tasarının merkezinde iş dünyası vardır. Ülkenin en köklü ve zengin iş insanlarından biri olan Joachim Crohne konuyla ilgili sektör adına konuşmak üzere başkanla görüşme talebinde bulunmuştur. Aynı bölümün 20. dakikasında başbakan ve Joachim Crohne arasında geçen konuşma aşağıda belirtildiği gibi ilerlemiştir:

Joachim Crohne: "Ülkenin ilk kadın başbakanı olarak kadın özgürlüğü konusunda bir şeyler yapma özgürlüğünüzü tamamen anlıyoruz; ama yönetim kurulunda kimin oturacağına karar vermek her zaman şirket yönetiminin hakkı olmuştur."

Birgitte Nyborg: "Ve hala da öyle ama yarısı da kadın olmalı."

Joachim Crohne: "Bir senfoni orkestrası yaylı sazlar için bir kemancı seçtiğinde ortaya bir perde konulur ve tüm kemancılar o perdenin arkasında çalar. Sonunda en iyi çalan seçilir. En iyi kadın ya da erkek değil. En iyi kemancı."

Birgitte Nyborg: "Ama bugün bir şirketin yönetim kurulunu kimse böyle seçmez."

Joachim Crohne: "Biz seçeriz!"

Birgitte Nyborg. "Güzel! Lütfen bana son 10 yılda büyük şirketlerdeki kadın yönetici oranının neden fark edilir düzeyde değişmediğini söyler misiniz acaba? Bu kadınların yükseköğretimde erkekleri geçmesine ve aralarında seçim yapacak yetenekli kadınların çoğalmasına rağmen neden böyle oluyor?"

Joachim Crohne: "Sabreden derviş muradına ermiş."

Birgitte Nyborg: "Sizce ne kadar bekleyecekler? Kadınlara oy verilmesi 70 yıl sürdü. Birçok kuruldaki sadece erkekler var. Yeni pozisyon açıldığında yine erkeklerden biri aranıyor. Çoğu yerde işlerin böyle yürüdüğünü biliyorsunuzdur."

Joachim Crohne. "Şunu bilmenizi istiyorum, özgür seçim hakkını bırakmaya istekli değiliz."

Birgitte Nyborg: "Ülke kanunlarının tüm Danimarka şirketleri için geçerli olduğunu söylemek zorundayım."

Joachim Crohne: "Bunun sonuçlarından birinin Crohne Grubu'nun faaliyetlerini yurt dışına çıkartması olabilir. Teklifinizin çekici yanlarının da farkındayız ama başbakanı temin ederiz ki biz zorlu uluslararası koşullarda rekabet eden milyar dolarlık bir holdingiz. Sırf hükümet müdahale etti diye şirketlerimizde yetersiz bir yönetim olmasına izin vermeyiz."

Birgitte Nyborg: "Bunu tehdit olarak mı almalıyım?"

Joachim Crohne: "Hiç de değil. Görüşler sizin geçim kaynağınız. Bizler de sizin görüşlerinizin sonuçlarıyla yaşamalı ve buna göre önlem almamız. Bunu düşünseniz iyi olur. Niyetinizi önümüzdeki 48 saat içinde öğrenmek isterim. Yolu biliyorum!"

Crohne'nin endişesinin asıl nedeni; kadın yönetici sayısının nicelik olarak artmasının beraberinde şu ana kadar erkekler tarafından çok iyi yönetildiğini düşündüğü şirketlerinin bir anda alaşağı olacağına dair korkusudur. Üstelik bunu bir kadın başbakanın önünde rahatlıkla ifade etmekten çekinmemektedir. O halde söylemin

örtük olan kısmını “Aslında bu ülkenin kadın başkanı olarak seni de yetersiz görüyorum, görüyoruz” şeklinde okumak çok da art niyetli bir yaklaşım olmayacaktır. Crohne modern dünyanın bir simgesi olan ülkesi Danimarka’da bile cinsiyete dayalı bir iş bölümünden taraftır. Eş deyişle, kadınların ve erkeklerin yaptığı işleri bölüştüren, cinsiyete dayalı iş bölümünün dikey olanını savunmaktadır. Bu iş bölümünde kadınlar hiyerarşik olarak altadır ve kariyerlerinde ancak bir yere kadar yükselebilmektedirler (Burr, 2002, s. 11).

Tüm bu diyaloglar, kamusal alanın bu üç önemli uzantısının kadınlarla ilgili düşüncelerini anlama ve yorumlama açısından kıymetli görülmektedir. Çünkü şu bir gerçek ki içinde var olduğumuz dünya, sadece toplumsal cinsiyet rol, tutum ve davranışları açısından kadın ve erkeğe ilişkin kültürel örüntülerden kaynaklı ortaya çıkan farklılıklara sebep değildir, ayrıca bu eşitsiz rol dağılımının eril olandan taraf kurumsallaşmasına da neden olmaktadır (Atay, 2019, s. 20). Dolayısıyla bu örneklerin Atay’ın tespitini doğrular nitelikte olmadığını söylemekte fazlasıyla iyimser bir bakış açısı olacaktır.

Oysa ne Bent Sejrø ne Ulrik Mørch ne de Torben Friis’in hikayelerine bakıldığında bu diyalogları kurabilecek karakterler olarak kurgulanmadıkları rahatlıkla iddia edilebilir. Bu paradoksal duruma ilişkin Cordelia Fine’nin tespiti dikkate değerdir: “Yarı yarıya değişmiş zihinler” (2010, s. 78).

Çalışan Bir Kadına Anneliği Üzerinden Uygulanan Psikolojik Şiddeti Gösteren Diyaloglar

Dizi boyunca kadınlara ilişkin geleneksel cinsiyet rollerini olumlayan bir diğer hikâye Nyborg’un ailesiyle olan ilişkileri üzerine kurgulanmıştır. Özellikle çocuklarıyla olan ilişkisi, siyasetin ve medyanın gündemini uzun süre meşgul edecektir. Başbakanın kızı Laura Christense’nin geçireceği psikolojik rahatsızlığının tek suçlusu, başbakanın kariyeri ve dolayısıyla kötü anneliği olacaktır. Nitekim günümüz dünyasında bile kadın kimliğini tanımlayan en belirgin rollerden biri anneliktir. Daha açık bir ifadeyle, söz konusu kadın ve onun anneliği olduğunda kalıp yargılar daha keskin ve belirgin bir şekilde kendini göstermektedir. Hele ki kadın hem anneliğini hem de kariyerini beraber inşa etmek durumunda ise maruz kaldığı psikolojik şiddetin boyutu çok daha derin olabilmektedir. Bu nedenle, kadınlar kendilerine atfedilen bu rollere ilişkin aksi bir eylemde bulduklarında kolektif bilincin en kutsal kabullerinden biri olan annelik rolü üzerinden sorgulanabilmektedirler. (Gezer, 2018, s. 73). Kadınlar için bu sorgulanma birer suçlayıcı tavra dönüşebilmektedir. Bu durum da ise Badinter’in deyişle kadın anneliğini yeniden hayatının merkezine almak durumunda kalabilmektedir (2011, s. 9).

Dizinin 2. sezon 9. bölümünde başbakanın kızı Laura’nın rahatsızlığı nedeniyle özel bir klinikte devam eden tedavisi manşetlere farklı şekilde yansacaktır. Ekspres gazetesi, başbakanı “iki yüzlü” olmakla suçlayarak, başbakanın özel alanıyla ilintili bu durumu ifşa edecektir. Başbakan iki yüzlüdür; çünkü sağlık sektöründe özelleştirmeye karşı olan siyasi tavır söz konusu kızı olduğunda değişmiş ve kızını gizlice özel bir rehabilitasyon merkezine yerleştirmiştir. Ancak iş bununla da bitmemiştir. Ekspres gazetesi Christense’nin nerede tedavi gördüğünü öğrenmiş, onun ve diğer hastaların mahremiyet alanlarına ait görsellerini çekinmeden yayınlamıştır. Olaydan haberdar olan diğer medya kuruluşları da merkezin önünde bilgi toplamanın peşine düşmüşlerdir.

İşler içinden çıkılmaz bir hal almaya başlamıştır. Ekspres’in cinsiyetçi söylemlerine diğer medya kuruluşları da eşlik edecektir. Bu söylemler sırasıyla şöyledir:

“Laura’nın lüks hayatı”

“Haftanın bir numaralı hikayesi başbakanın sinir hastası kızı olmakla beraber...”

“Laura’nın rahatsızlığını geçirmesi zor olacak”

“Ben başbakanlığımın, ihmalkarlığımın kurbanıyım”

“İsimsiz bir kaynaktan alınan bilgiye göre Nyborg’un kızı Barú müzakereleri esnasında sinir krizi geçirmiş”

“Başbakan son üç yıldır kızıyla hiç vakit geçirmemiş mi? Bence kendisine bunu sormalı”

“Peki ya bizim çocuğumuz Birgitte?”

“Evde tek başına, Nyborg ailesi dağılıyor”

Görüldüğü üzere Nyborg’a cinsiyetçi söylemler aracılığıyla psikolojik şiddet uygulanmıştır. Bu baskı karşısında bir seçim yapmak zorunda kalacak ve başbakanlığı bir süreliğine yardımcısı Hans Christiansen’a bırakacaktır. Dizinin 9. bölümünün 50. dakikasında yer alan sahnesinde, bu kararını dik duruşundan taviz vermeden açıklayacaktır. Medya tarafından uğradığı linçin altını da özellikle vurgulamayı ihmal etmeyecektir. Şöyle ki:

“İyi günler, öncelikle salı günkü basın toplantısını iptal ettiğim için özür dilerim. Basının bana bu süreçte bireysel anlamda müthiş acımasız davranmasına çok şaşırduğum gerçeğini saklayacak değilim. Ülkenin başbakanı olmama rağmen. Bence aileme bu zor zamanları atlama şansı verilmesi, meclisin ve hükümetin rahatça çalışmasına izin verilmesi şart. Kızımın iyileşebilmesi için huzura ihtiyacı var ve sizden bu duruma saygı göstermenizi rica ediyorum. Öte yandan bir başbakanın basının dikkatinden kaçamayacağını anlıyorum ve bu haber çoktan halkın ilgi odağı haline geldi bile. Bu nedenle bir karar verdim. Zor bir karar oldu bu ama yapılması şarttı. Bir süre izne ayrılıyorum. Bu sürede kızım ve ailemle birlikte olacağım. İzinli olduğum sürede tüm resmi görevlerimi başbakan vekili Hans Christiansen yerine getirecek.”

Bu mesele başbakanın özel alanının sınırları içerisinde olan bu yüzden ailesiyle muhakemesini yapabileceği, tartışabileceği ve çözebileceği bir mesele olarak kalabilirdi. Lakin olayın medya aracılığıyla kamusal alana sirayet etmesi, işleri içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir. Kadın başbakanın üç yıllık görevi süresince elde ettiği tüm siyasi başarılarının bir anda üstü silinmiştir. Görünürde kamusal alanın öznesi olan başbakanın bile aslında ne kadar kolay görünmez olabileceğini ve siyasetin de cinsiyet temelli olduğu gerçeği bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Nihayetinde, annelik hemen hemen tüm kadınlardan beklenen ve kutsallığı üzerinde neredeyse tüm toplumların konsensüse vardığı bir olgudur. Her ne kadar kadınlık ve özelinde annelik kavramı tarihsel süreçteki değişim ve dönüşümlere bağlı olarak anlam ve değer açısından farklılaşmış olsa da söz konusu annelik olduğunda benzer söylemlerin farklı biçimlerde yeniden üretilerek farklı kanallar yoluyla dolaşıma sokulduğu (Gezer, 2019, s. 71) gerçeği Borgen dizisi aracılığıyla bir kez daha kitlelere hatırlatılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Mevzu kadınların medyadaki temsil biçimleri olduğunda Alankuş’un aşağıda yer alan tespiti genel manzara görebilmek adına önemlidir. “...kendi içinde birtakım tutarsızlıklar, çelişkiler taşımakla birlikte—belirli basmakalıplaştırmalar çerçevesinde temsil edildiklerini, bunun da ataerkil gündelik yaşam ilişkilerinin yeniden üretilmesi anlamında bir “temsil (siyaset)i”ne karşılık

geldiğini düşünüyorum. Şüphesiz “temsil (siyaset)i” derken, birtakım “akıllı adamlar”ın toplantılar yapıp, “kadınları böyle ya da şöyle gösterelim” diye kendi aralarında kararlar alıp uygulamaya geçtikleri bir durumu anlatmıyorum. Anlatmak istediğim kadın/erkek hepimizin içselleştirmiş olduğu bir zihniyet dünyası, bu ölçüde de çok yaygın ve tehlikeli bir gündelik hayat siyaseti...” (2009, s. 1)

Bu çalışmanın konusu olan Borgen dizisi de bu bağlam içerisinde değerlendirilmiştir. Nitekim bu iddianın geçerliliğini ortaya koyan emareler her ne kadar dizinin bazı karelerinde örtük mahiyette olsa da bazı karelerin de oldukça açık ve vurgulu bir şekilde örtüü aralamaya gerek duyulmaksızın izleyiciye sunulmuştur.

Özellikle kamusal alanın bireyin kendini var edebilme ve icraatta bulunabilme noktasında en etkin uzantıları olarak kabul edilebilecek siyaset, medya ve iş hayatı üçgeninde yaşanan olaylar üzerine kurgulanan dizide, yerleşik kalıplar ve söylemler aracılığıyla ‘kadınlara doğaları’ bir kez daha hatırlatılmıştır. Görüldüğü üzere modern toplumlarda bile kadına içkin yazılı olmayan kurallar dizisi yeri geldiğinde söze, yazıya ve eyleme rahatlıkla dönüşebilmektedir.

Ancak tüm yaşanan olumsuzluklara rağmen Nyborg’un genel itibarıyla kendi içinde yaşadığı duygusal iniş ve çıkışları kamusal alana taşımaması, siyasetini icra ettiği kamusalda olumsuzluklar karşısında göstermiş olduğu dik duruşu ve kararlılığıyla çizdiği güçlü kadın profilinin kadınların da siyaseti icra edebileceklerine ilişkin önemli bir gösterge olarak değerlendirmek yerinde olacaktır.

Diziden çıkartılacak bir diğer önemli mesaj da şudur ki; kadın olmak her zaman kadınların, birbirlerini kollamaları anlamına gelmemektedir. Çalışma kapsamında incelenen bölümlerde, kadın karakterlerin de birbirlerine yönelik direkt ya da dolaylı söylemler üzerinden eril bir bakış açısıyla ithamlarda bulunduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, cinsiyetçi söylemleri ve kadına yönelik her türlü şiddeti ortadan kaldırmanın, bunun toplumsal inşasını sağlamanın yolunu sadece tek taraftan beklemenin yetersiz ve yersiz bir çaba olacağı düşünülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Declaration of Interests: The author has no conflicts of interest to declare.

Funding: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Akgül, Ç. (2011). *Militarizmin cinsiyetçi suretleri, devlet, ordu ve toplumsal cinsiyet*. Dipnot Yayınevi.
- Alankuş, S. (2009). Medyada kadın/beden temsil (siyaset)i. *Politika Dergisi*. http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/kutuphane/medya_ada_kadin_be_den_temsil_siyaseti.pdf.
- Alkan, A. (2000). “Özel alan-kamusal alan” ayrımının feminist eleştirisi çerçevesinde kentsel mekân. *Kültür ve İletişim Dergisi*, 3(7), 1–95.

- Atay, T. (2019). *Çin işi, Japon işi cinsiyet ve cinsellik üzerine antropolojik değiniler*. İletişim Yayınları.
- Badinter, E. (2011). *Kadınlık mı annelik mi?*. İletişim Yayınları.
- Balcı, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem Akademi.
- Bolat, N. (2018). Erkek egemen bir dünyada kadının medyada temsiliyeti üzerine bir inceleme: Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz dizisi örneği. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 1676–1701.
- Bora, A. (2011). Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık. https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/129534/mod_resource/content/0/Toplumsal%20cinsiyete%20dayali%4%B1%20ayr%C4%B1mc%C4%B1%20Bora.pdf
- Burr, V. (2002). *Gender and social psychology*. Routledge.
- Can, S., & Konur, A. K. (2018). *Medya ve kadın. İletişim sosyolojisi*. LiteraTürk.
- Çalışır, G., & Kılıçaslan, Ç. E. (2017). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadın girişimcilik: Teb Kobi Tv. *Aydın İktisat Fakültesi Dergisi*, 2(1), 124–140.
- Diken, B., & Diken, C. B. L. (2009). *Filmlerle sosyoloji*. Metis Yayınları.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri yaklaşım, yöntem ve teknikleri*. Arı Yayıncılık.
- Fidan, F. (2000). Kapitalizmin gelişme sürecinde kadının çok yönlü konumu (medya örneği). *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 117–133.
- Fine, C. (2010). *Toplumsal cinsiyet yanılması*. K. Tanrıyer (Çev.). Sel Yayıncılık.
- Gezer, T. (2019). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadınların annelik deneyimleri üzerine bir saha çalışması. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 3, 71–90.
- Kaptanoğlu, Y., & Alanur, İ. Ç. (2015). Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması. Kadına yönelik şiddet yaygınlığı. *Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü* (s. 81–120). <http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmliui/bitstream/handle/11655/23338/KKSA-TRAnaRaporKitap26Mart.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Mcluhan, M., & Fiore, Q. (2012). *Medya mesajı medya mesajıdır. Mcluhan’ın izinde medyayı anlama kılavuzu*. Mediacat Yayınları.
- Netflix. (2020). <https://www.netflix.com/watch/81252420>.
- Netflix. (2020). <https://www.netflix.com/watch/81252434>.
- Sumbas, A. (2015). Kadının politik temsil meselesi üzerine bir tartışma. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 103–121.
- Şahin, B. (2011). Metodoloji. A., Tanrıöğen (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Tanrıöver, U. H. (2007). Medyada kadınların temsil biçimleri ve kadın hakları ihlalleri. *Kadın odaklı habercilik* (s. 149–166) içinde. IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Taşcıoğlu, R., & Kekeç, G. S. (2018). Özgecan Aslan cinayetinin dijital platformlarda yansımaları: Ekşi Sözlük üzerine bir inceleme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 29, 439–452.
- TDK. (2021). <https://sozluk.gov.tr/>.
- Tuğrul, Y. (2018). Dindar kadınların annelik algısı: Reçel Blog ve Müslüman Anneler Blogunun karşılaştırmalı analiz. *Fe Dergi: Feminist Eleştiri*, 10(2), 70–84.
- Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2016). Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016–2020). <https://www.aile.gov.tr/uploads/ksgm/uploads/pages/dagitimda-olan-yayinlar/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-planı-2016-2020-icin-tiklayiniz.pdf>
- Yalman, A., & Güdekli, İ. A. (2018). Toplumsal cinsiyet ve reklamlar: Vestel reklamlarının göstergebilimsel analizi. *Asyadan Avrupa’ya Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, 19–30.
- Yılmaz, O. (2016). Türk ve Alman siyaset yaşamında kadın figürü ve politik söylemleri. Politik dilbilim incelemesi, Angela Merkel ve Tansu Çiller örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 109–115.
- Yılmaz, R., & Uluyağcı, C. (2007). Televizyon reklamlarında çocuğa ilişkin toplumsal cinsiyet rollerinin sunumu. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 6, 141–157.